

DRUŠTVENE VIJESTI

Međimurski građevinari na stručnome putovanju u Mađarsku

Četrdeset i pet članova Društva građevinskih inženjera i tehničara Međimurja (DGITM) Čakovec je u sklopu stručnoga usavršavanja 7. i 8. prosinca 2019. sudjelovalo na dvodnevnome stručnom putovanju u Mađarsku

8000 vjernika, vidjeli su relikviju svetog Stjepana. U blizini nalazi se ulica Vaci u kojoj se nalaze brojni dućani, restorani i suvenirnice. S dolaskom večeri pravi božićni ugođaj dale su bezbrojne upaljene lampice u svim bojama, uz koji je građevinarima dogodilo vruće kuhano vino. Putnici

Mađarsko kraljevstvo osnovano je davne 1000. kada je Stjepan I. Sveti proglašen prvim mađarskim kraljem. Neovisnost je stekla raspadom Austro-Ugarske Monarhije 1918. Od 2004. članica je Europske unije. Danas Mađarska ima 9 772 756 stanovnika.

Odmah po dolasku u glavni grad Budimpeštu građevinari su posjetili Citadelu, utvrdu iz razdoblja Habsburgovaca. U neposrednoj blizini je u znak sjećanja na ulazak Crvene armije u grad sagrađen spomenik slobodi.

Budimpešta je 1873. nastala ujedinjenjem Budima, Obuda i Pešte u jedinstveni grad. Naziva se i kraljicom Dunava zbog prekrasnih mostova, među kojima je najljepši Lančani most. U Budimu su građevinari obišli Kraljevsku palaču, u kojoj djeluje nekoliko muzeja. Kroz povijest u Matijaševoj crkvi održavala su se kraljevska vjenčanja i krunjenja. Građevinari su uživali šetajući po zidinama pod nazivom Ribarske halaske, koje krase sedam malih tornjeva u spomen na sedam osvajačkih plemena koja su došla na tlo Mađarske pod vodstvom kneza Arpada. Ispred predsjedničke palače točno u podne prisustvovali su smjeni straže. Razgledali su prekrasnu fontanu Matijaša Korvina te poslušali priču o tajnoj ljubavi između seljanke Ilonke i kralja Matijaša. Obišli su i spomenik velikome vojskovođi Eugenu Savojskom, koji je bio vrlo uspješan u zaustavljanju Osmanlija i njihovih osvajanja. Nakon panoramskoga razgledanja grada obišli su znamenitosti

Sudionici ekskurzije u Budimpešti ispred Spomenika slobode

kao što su Elizabetin most, spomenik biskupu Gellertu, koji je Mađare počeo pokrštavati, most Habsburgovaca, tržnica, Nacionalni muzej, Istočni željeznički kolodvor, Stadion Ferenc Puskasa (najboljega mađarskog nogometaša), Trg heroja s Milenijskim spomenikom u spomen na nastanak Mađarske, gradski park unutar kojega se nalazi zoološki vrt, toplice Secheny, dvorac Vajdahunyadi neobičnoga izgleda te avenija Andrássy, najljepša gradska avenija. U bazilici svetog Stjepana, koja je bila građena 54 godine u neoklasicističkome stilu te je posvećena 1905., a može primiti oko

su bili oduševljeni i večernjom vožnjom brodom. U sat i pol vožnje uživali su prolazeći ispod prekrasnih mostova. S broda se pružao pogled na najljepšu građevinu s peštanske strane, Parlament, koji je sagrađen u neogotičkome stilu, a krase ga impresivna arhitektura. Radi se o simbolu Budimpešte i trećemu parlamentu po veličini na svijetu. Pruža se 268 metara u duljinu i 123 metara u širinu. Ima 691 sobu, a u njega je ugrađeno 40 kilograma 22-23-karatnoga zlata.

Drugoga dana putovanja izletnici su posjetili gradić Szentendre, čarobni grad umjetnika i umjetnosti, koji krase mnoš-

DRUŠTVENE VIJESTI

U Ostrogonu ispred Mađarske katedrale

tvo umjetničkih galerija i muzeja. U gradu se nalazi i važni muzej Margit Kovacs, svjetski poznate mađarske umjetnice koja se bavila keramikom. Nakon što su Osmanlije protjerane, taj su grad naselile mnogobrojne izbjeglice koje su stizale s Balkana, počevši od Srba Vlaha, Grka, Slovaka, Hrvata i drugih. Svaka skupina naseljavala se u svom etničkome kvartu i gradila vlastitu crkvu te poprilično dugo uspijevala zadržati svoje nacionalne specifičnosti.

Posljednje odredište građevinaru izletnika bio je grad Ostrogon. Radi se o bivšoj kraljevskoj prijestolnici od 10. do 13. stoljeća. Poznat je po najvećoj mađarskoj crkvi, impresivnoj bazilici. Preko Dunava nalazi se grad Šturovo u Slovačkoj. Prema legendi, grad je 972. sagradio mađarski vođa Geza. Tom je gradu dao današnji naziv. U Ostrogonu se 973. rodio, a 1000. je pokršten i okrunjen prvi mađarski kralj Stjepan I. Sveti Arpadovič. Na brdu Varhegy sagradio je velebni kraljevski dvorac i utvrdu te 1001. utemeljio biskupiju. Ubrzo je ta biskupija stekla veliki ugled te je do kraja 11. stoljeća dobila rang nadbiskupije. Od tada su ostrogonski nadbiskupi postali prvaci

(primasi) ugarsko-hrvatske crkve. Nakon što je ondje utemeljena biskupija, a poslije nadbiskupija, Ostrogon je postao glavno središte za pokrštavanje Mađara. U vrijeme Osmanlija nadbiskup je napustio grad i preselio se u Trnavu. Godine 1820. nadbiskupija se vratila u Ostrogon te se počela graditi velebna bazilika. Po uzoru na crkvu

svetog Petra u Rimu sagrađena je najveća mađarska katedrala u neoklasicističkome stilu. Posvećena je 1856., a tom je prigodom znameniti skladatelj Franz Liszt skladao misu i dirigirao. U sklopu katedrale sagrađena je veličanstvena kupola visoka 71,5 metara. Katedrala ima bogatu riznicu koja svjedoči o tisućljetnoj povijesti kršćanstva u Mađara. To je najbogatija crkvena zbirka u srednjoj Europi. U kriпти katedrale nalaze se grobovi ostrogonskih nadbiskupa, a među njima je i Hrvat Ivan Vitez od Sredne, rodom iz Komarnice, odnosno iz hrvatske Podravine. Kao svom zaslužnom nadbiskupu Mađari su mu sagradili spomenik u središtu grada. U katedrali je i grob znamenitoga mađarskog mučenika (proganjanog u vrijeme komunizma) i kardinala Josipa Mindszentya (1892. – 1975.). Njegovi su ostaci u bazilici pokopani tek 1991., a njegov je grob mjesto dolaska brojnih hodočasnika. Nakon obilaska gradskoga središta koji je tada bio u božićnome ugođaju, međimurski građevinari uputili su se kućama, prepričavajući zanimljivosti koje su vidjeli tijekom putovanja.

Ratko Matotek

Zajednička fotografija uz Dunav u Szentendre